

Bankzitter

Ton Lenders

Foto: Ton Lenders, Västervik (S) - 2018

Blauwe duiven, blauwe jongen

Veel biologen gaan ervan uit dat de mens nauwelijks nog evolueert. De reden die daarvoor wordt aangedragen is dat de selectiedruk is weggefallen door gezonde voeding en een zich steeds verder ontwikkelende geneeskunst. In een eerdere bankzitter heb ik aangegeven dat dit komt door de afwezigheid van andere *Homo*-soorten waardoor competitie in de menselijke niche ontbreekt, dit is de zogenaamde 'Red-Queen-hypothese'.

Stilstand is achteruitgang. Dat is ook zeker het motto van de huidige maatschappij. Nieuwe ontwikkelingen in de mensen-niche volgen elkaar in snel tempo op, maar dat hoeft niet de redding van de soort te betekenen. Sterker nog, veel mensen gaan er geestelijk aan onderdoor. Moderne opvattingen van genetici spreken vergaande negatieve soortontwikkelingen echter tegen. Daar geeft Menno Schilthuis in de NRC van 6 januari 2024 de volgende verklaringen voor. Allereerst zijn we inmiddels met bijna acht miljard zielen op aarde. Nog nooit zijn de bevruchtingscijfers globaal gezien zo hoog geweest. Hoewel gunstige mutaties bij bevruchte eicellen vrij zelden voorkomen, is de kans daarop nu groter dan ooit. Daarnaast is de kindersterfte fors gedaald, waardoor de kans dat een gunstige eigenschap in een populatie voet aan de grond krijgt vele malen groter is dan bijvoorbeeld een eeuw geleden. De belangrijkste verklaring voor het uitblijven van degene-

ratie bij de soort is echter dat de directe omgeving van de mens sterk is veranderd. Doordat we met velen dicht op elkaar wonen krijgen virale en bacteriële ziekten meer kans. Behalve dat dit veel slachtoffers maakt, zorgt het ook voor de ontwikkeling van effectieve afweermechanismen.

Het drinken van koemelk heeft voor de meeste volwassen mensen geleid tot lactose-tolerantie, iets wat andere zoogdieren nog steeds niet voor elkaar hebben gekregen. Volgens Schilthuis zou het ook zomaar kunnen gebeuren dat door de toename van keizersnedes (in sommige landen bij al meer dan 50% van de geboortes) zorgt voor de geleidelijke vergroting van het menselijke hoofd. De omvang daarvan wordt immers vooral bepaald door de doorsnede van het geboortekanaal. En wie weet is dat de aanzet tot een grotere schedel. Het wachten daarna is op het nuttig vullen daarvan.

Een belangrijke voorwaarde voor al deze toekomstfantasieën is dat de moderne wereld lang genoeg blijft bestaan. En als het op natuurlijke wijze genetisch niet mocht lukken om de soort te redden, dan hebben we altijd onze kinderen nog waarin we met CRISPR-Cas onze goede eigenschappen kunnen vastleggen. Maar dan moeten we hen wel snel laten zien dat we die te bieden hebben.

Betekenis: Kinderen kopiëren het gedrag van hun ouders.